

ARJEPLOGS
KOMMUN
ÁRJEPLUOVE KOMMUVNNA

Invasiva växter i kommunen

Invasiva främmande arter är arter som har introducerats till nya levnadsmiljöer med hjälp av människan där de sedan sprids av sig själva. De är ett hot mot den biologiska mångfalden och kan ha stora negativa ekonomiska och ekologiska effekter. Det är därför viktigt att bekämpa dem. Du som fastighetsägare ansvarar för att bekämpa invasiva arter som finns på din fastighet. Vissa av [arterna](#) är du som fastighetsägare skyldig att bekämpa enligt EU, men det är viktigt att motverka spridning och bekämpa även de övriga arterna.

Varför är de ett hot mot den lokala floran och faunan?

När invasiva växter etablerar sig på en ny plats finns oftast inga lokala arter som begränsar dess tillväxt vilket möjliggör att de lätt sprids i stora områden och konkurrerar ut lokala mer kortväxta arter som blåklocka och prästkrage. När flera växtsorter slås ut och ersätts av en enda innebär det att pollinatörer som exempelvis bin och humlor blir lidande vilket i sin tur påverkar andra växtområden. Vissa arter, exempelvis blomsterlupinen, binder in kväve i marken vilket är negativt för växter som är anpassade för marker med lågt näringsinnehåll som är vanliga här uppe i norr.

Vad gör jag om jag hittar en invasiv art?

- Anmäl fyndet till www.invasivaarter.nu.
- Är fyndet på Arjeplog kommuns mark bör du även rapportera in fyndet till kommunen. Skicka ett mail till medborgarservice@arjeplog.se med koordinater som du hittar på din telefons karttjänst, alternativt försök beskriva platsen så utförligt som möjligt och skicka gärna med bilder för att kommunen ska kunna bekämpa dem.
- Olika växter kräver olika åtgärder. Undersök bekämpningsmetoder noggrant för att undvika att förvärra spridningen. Se nedan för exempel på bekämpningsmetoder eller gå in på [metodkatalogen](#), där de mest lämpliga behandlingsmetoderna kontinuerligt uppdateras utifrån gällande forskning.
- Är fyndet på egna marker bör du därefter så fort som möjligt lägga upp en plan för bekämpning eftersom det inte är tillåtet att låta dessa arter växa eller reproducera sig. Därtill kan det bli väldigt kostsamt att vänta ett år med bekämpningen då det innebär större spridning, men att börja för sent på säsongen kan förvärra spridning.
- Vid bekämpning ska allt växtmaterial samlas ihop i genomskinliga soppåsar och lämnas i brännbart på återvinningscentralen för förbränning. Det ska alltså inte behandlas som trädgårdsavfall och får inte läggas på komposten. Invasivt växtmaterial ska hanteras så att det inte finns risk för spridning under transport så se till att säckarna är tätt förslutna på lämpligt sätt.

ARJEPLOGS
KOMMUN
ÁRJEPLUOVE KOMMUVNNA

Dessa arter är du som fastighetsägare skyldig att bekämpa och har rapporterats inom Arjeplogs kommun:

Jätteloka

Jätteloka är en högväxande planta som bildar upp till 100000 frön per säsong. Den blir upp till 4 meter lång och bildar stora vita blommor som kan förväxlas med kvanne eller tromsöloka. Dess växtsaft i kombination med solljus kan orsaka allvarliga brännskador på människor. Det är väldigt viktigt att använda sig av skyddsglasögon/visir, vattentäta handskar och kläder vid all hantering av jätteloka. Bekämpning bör börjas så tidigt som möjligt på säsongen, men bör upprepas under säsongen då plantor kan komma upp till sent på hösten. Oavsett vilken metod som används bör man samla in blomställningar i plastpåse och lämna på brännbart på ÅVC. Tidigt på säsongen kan man använda sig av rotkapning där man använder spade för att kapa pålroten vid övergången mellan rot och stam strax under markytan. Upptäcker man jätteloka senare på säsongen bör man försiktigt avlägsna alla blomställningar och sedan slå jättelokorna med lie. Roterande klinga är olämplig eftersom växtsaften då sprids lättare. Växer beståndet på mark som ofta störs av mänsklig aktivitet (exempelvis jordbruk) fungerar plöjning eller jordfräs utmärkt. Denna metod skall dock inte användas på mark med känslig lokal vegetation. Tidigt på säsongen kan även intensivt bete vara en lämplig metod. Mer information om jätteloka hittar du [här](#).

ARJEPLOGS
KOMMUN
ÅRJEPLUOVE KOMMUVNNA

Tromsöloka

Tromsöloka förväxlas ofta med jättelokan men har annorlunda blad samt har en välvd blomställning istället för plan. Tromsölokan är dessutom till skillnad från jättelokan en perenn och kan blomma flera gånger och även förutom med frön föröka sig vegetativt, det vill säga genom utlöpare. Den har i likhet med jättelokan en växtsaft som orsakar brännsår i kontakt med solsken, så stor försiktighet måste vidtas och skyddskläder användas. Bekämpning bör ske genom rotkapning på samma sätt som jättelokan. Mer info om bekämpning hittar du [här](#) och mer information om kännetecknen hittar du [här](#).

Jättebalsamin

Jättebalsamin är en högväxande ettårig ört som bildar stora heltäckande bestånd, gärna nära vatten. Det är en ettårig planta som bildar stora rosa eller vita orkidéliknande blommor. De sprider frön otroligt effektivt då fröfrukterna spricker och slungar fröna i hög hastighet vid mognad. Det är därför viktigt att undvika att låta fröfrukterna mogna och därför påbörja bekämpning tidigt på säsongen, gärna i juni. Bästa sättet att bekämpa dessa är att mekaniskt dra upp plantan i rötterna då detta är relativt enkelt. Det kan vara bra att följa upp under efterföljande växtsäsong och dra upp nya fröspridda plantor. Bestånd kring vattendrag bör prioriteras då dessa medför risk för större spridning. Mer information om jättebalsamin och bekämpningsmetoder hittar du [här](#).

ARJEPLOGS
KOMMUN

ÅRJEPLUOVE KOMMUVNNA

Dessa invasiva växter bör också bekämpas på grund av dess skador på miljön men är inte med på EU:s lista:

Blomsterlupin

Populär trädgårdsväxt som kan etablera sig i de allra flesta typerna av marker, även extremt näringsfattiga marker. Den fångar kväve ur luften och fixerar den i marken och gödslar markerna så att de lokala lågväxta örterna som trivs i näringsfattiga marker slås ut. På detta sätt kan den lagra näring i rötterna och slå nya skott nästa växtsäsong även om de slås ner. Rötterna kan även slå nya skott vid förflyttning av jorden. Bekämpning av lupiner är därför omfattande och återkommande. För små bestånd kan årligen återkommande rotdragning vara ett alternativ. Efter manuell ryckning av plantorna måste allt växtmaterial samlas upp i plastpåsar och lämnas in för förbränning eftersom frön kan eftermogna. Det är viktigt att bekämpa lupiner innan bestånden blir för stora. Alternativen för stora bestånd är att gräva bort jorden som då måste hanteras av lämplig mottagare, begränsa genom slåtter flera gånger per år eller bespruta vilket kräver tillstånd av kommunen och är olämplig då det också skadar den lokala floran. Varianter av lupiner säljs fortfarande av fröföretag, men de ska behandlas med försiktighet då även dessa riskerar att bli invasiva. Mer om bekämpningsmetoder mot lupiner hittar du [här](#).

ARJEPLOGS
KOMMUN
ÅRJEPLUOVE KOMMUNNA

Vresros

Vresros är en populär trädgårdsväxt med stora rosa blommor och orangea nypon. Nyponen är livskraftiga och kan spridas långt av fåglar. Vresrosen skjuter ut långa rotskott och sprider sig därmed lokalt. Den har ett kraftigt rotsystem som är svårt att få bort och tar mycket lätt över sandiga och grusiga miljöer. Vresrosen är mycket taggig och kräver skyddskläder och handskar vid manuell hantering. Begränsas genom att slås av innan blomning varje år för att undvika fröspridning. För bekämpning måste hela rötterna avlägsnas. Mer information om bekämpningsmetoder hittar du [här](#).

ARJEPLOGS
KOMMUN
ÅRJEPLUOVE KOMMUNVÄNNA

Kanadensiskt gullris

En flerårig ört som odlats som prydnadsväxt och trivs bra på sandrika och näringsfattiga ängar där de snabbt tar över och bildar täta och ogenomträngliga bestånd. Skuggar därmed ut annan vegetation. På grund av dess stora förmåga att sprida sig på näringsfattiga och sandiga förhållanden är det väldigt viktigt att bekämpa innan de tillåts sätta frö, då en planta kan sprida tusentals fröer per år. Även små fragment av stammen kan slå rot vilket innebär att slåtter kan hjälpa till att sprida det kanadensiska gullriset. Där större bestånd etableras är dock slåtter ett bra alternativ, två gånger per år under flera år. Vid små bestånd kan plantorna grävas upp, men måste dock hanteras på rätt sätt. Mer information om bekämpningsmetoder hittar du [här](#).

Mer information om invasiva främmande arter hittar du på naturvårdsverkets [hemsida](#).